

55,000 Kr. Der er dernæst heller ingen store Aaer eller Vandløb, som genere meget; der foreslaas kun 6 mindre Broer à 2,000 Kr., ellers kan man bruge Rørledninger, saaledes at Jordarbejdet og Broerne etc. ikke vil koste mere end 106,000 Kr. Overbygning, Skinner, Sveller og den Slags tilligemed Arbejdet anslaaes til 292,000 Kr. Stationer, Stoppesteder og lignende i Rønne, Aarirkeby og Neksø med Tilbehør har man anslaaet til 81,500 Kr., og Stationer og Stoppesteder paa Landet til 51,300 Kr. Driksmateriellet anslaaes til godt og vel 106,000 Kr., og uforudsete Udgifter samt Administrationsudgifterne til lidt over 54,000 Kr. Derved komme vi op til 700,000 Kr., som for disse 5 $\frac{1}{4}$ Mil Bane ville udgøre 132,500 Kr. pr. Mil. Ekspropriationsudgifterne ville, som jeg før nævnte, blive 35,500 Kr. pr. Mil. Den lille Sidebane til Almindingen har man nærmest tænkt paa kun at bruge om Sommeren. Den vil have Betydning for Lyttressende og for Statsstoven Almindingen, som ligger midt paa Den og er en stor Skov, hvis Værdi derved forøges. Man vil ved at tage Rigsdagstidens Tillæg A. se, at der er beregnet at sælge Tømmer fra denne Skov til 21 Dre pr. Kubiffod, for 65,850 Kubiffod Tømmer og 10,000 Kubiffod Vægter og Spir, medens det i Statsstovene paa Sjælland anslaaes til en Værdi af 25—26 Dre pr. Kubiffod, og der er Steder, hvor det endog gaar op til 30—40 Dre pr. Kubiffod. Medens man altsaa sælger Tømmer, Spir og Vægter fra Almindingestoven for 20—21 Dre og i andre Statsstove faar en Pris af 30—40 Dre derved, saa vil det ses, at man ved dette Baneanlæg vil give Statsstoven Almindingen en betydelig større Værdi, hvis man nemlig ved Hjælp af Banen lettere vil være i Stand til at udføre Materialet til Købstæderne. Jeg skal bemærke, at Rønne i 1891 har faaet tilført over 42,000 Kubiffod Tømmer, af Brædder og Planter over 96,000 Kubiffod og 1,738 Favne Brænde, saa at det kunde hændes, hvis Banen anlagdes, at der kunde blive indført mindre af Tømmer og Brædder fra Udlandet, navnlig til Bjerne Rønne, Aarirkeby og Neksø. Der er derfor, man har tænkt sig denne Sidebane til Almindingestoven anlagt. Den skal navnlig som sagt bruges om Sommeren. For øvrigt har man tænkt paa at anlægge Hovedbanen i Lighed med Stagensbanen, saaledes at man kun lader Tøgene fra hver Side køre to Gange om Dagen, maaske med Ekstratog om Søndagen i Sommertiden. Man kan jo paa en saadan lille D indrette sig, som man vil. Vi ville jo paa Bornholm

ikke være afhængige af Statsbaner og lignende, der træve Afgang og Ankomst til en bestemt Tid, hvorfor jeg ogsaa af denne Grund tror, at denne lille Bane forholdsvis bedre kan betale sig end de store Baner, da der selvfølgelig skal langt flere Penge til at forrente de store og dyre Baneanlæg. Man ser, at Statsbanerns Anlægskapital har været 711,000 Kr. pr. Mil, naar man dividerer Statsbanernes Længde, 238 Mil, ind i Anlægskapitalen 170 Mill. Kr. De andre private Baner, som have kostet 4—5—600,000 Kr. pr. Mil, kunne selvfølgelig, naar Jyns Baner undtages, ikke saaledes forrente sig, som naar man ser hen til den sidst anlagte, smalsporede Bane fra Aarhus over Odder til Hovhavn. Den er 4,8 Mil lang og har kostet 218,000 pr. Mil, og har efter de tre sidste Regnskaber, som findes angivne i Statskalenderen, givet et Overskud af c. 8,400 Kr. pr. Mil, som udgør c. 4 pCt. af Anlægskapitalen, naar man ikke medregner, hvad der er henlagt til Reserverfond eller deslige. Stagensbanen har kostet 150,000 Kr. pr. Mil, og efter det sidste Regnskab har den haft en Indtægt pr. Mil af 12,330 Kr. og en Udgift af 7,330 Kr. pr. Mil, altsaa har den givet et Overskud af 5,000 Kr. pr. Mil, hvilket udgør 3,3 pCt. af Anlægskapitalen, hvis man ikke beregner, hvad der henlægges til Reserverfonden. Jeg tænker mig, at en lille let anlagt Bane paa Bornholm som den, der her foreslaas, maatte kunne forrente sig paa en lignende Maade som Stagensbanen. Man ser, at de Kommuner, som denne Bane gennemfærer, have en Befolkning af 21,115 Menneker, ibet Købstæderne Rønne, Neksø og Aarirkeby have 11,574 og Landkommunerne 9,541; det er ikke saa ganske lidt paa en saa ringe Strækning. Jeg tror derfor, at en saadan Bane som denne med Persontrafik og tillige med den Godstrafik, der vil blive der, maatte kunne betale sig, naar vi se hen til, at der findes Kædetinslemmerier, Chamottefabrikker, Stenbrud og Grusbatker, hvorfra der udføres Grus ligesom ogsaa fint Sand fra Estranden ved Snogeboet. Transporten heraf pr. Vogn bliver imidlertid fordyret saa meget, at der kunde udføres mere og sikkert i Jyres Banen en Del Trafik ad denne Vej, og jeg tænker mig derfor, at den maatte kunne forrente sig paa en lignende Maade som Stagensbanen, da Persontrafikken paa Bornholm maa blive større her. Den maatte kunne drives for c. 9,000 Kr. pr. Mil som beregnet. Jeg ser, at Stagensbanen drives for 7,300 Kr. og Græstedbanen for godt 11,000 Kr. pr. Mil. Med disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget, som altsaa gaar